

جمع‌بندی میان ترم

کلاس حل تمرین معماری

هشتم آذر 1400

فهرست

نقشه ذهن و خلاصه

حل تمرین

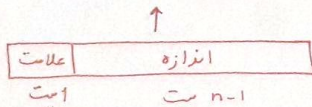
سوال های میان ترم ترم قبل

کوییز های ترم های قبل

سوالاتی کنکور

در صورت n بیتی بودن تنها اعداد صحیح 0 تا $2^n - 1$ را می‌توانیم نشان دهیم.

این قسمت همدیگر علامت است.

در صورت n بیتی بودن، اعداد صحیح بازه $(2^{n-1} - 1)$ تا $2^{n-1} - 1$ را می‌توانیم نشان دهیم. ایراد: منفی صفر داریم.

اعداد مثبت هگلی مثل اندازه علامت هستند. اعداد منفی، not شده ی اعداد مثبت اند. در صورت n بیتی بودن، بازه $(2^{n-1} - 1)$ تا $2^{n-1} - 1$ را می‌توانیم نشان دهیم و از این نظر تفاوتی با اندازه علامت ندارد.

+ ایراد وجود صفر منفی برطرف نشده.
  $\Leftarrow$ کلاً از این شیوه استفاده نمی‌کنیم.

بی علامت

اندازه علامت
(علامت دار)

اعداد صحیح

مکمل 1
1's complement

مکمل 2
2's complement

مکمل 2
افزونه بایس 1

مکمل 2
افزونه بایس 2

پترون اعداد مثبت در این نمایش مثل اندازه علامت است. برای ترسیم کردن یک عدد، ابتدا تمام بیت‌ها را not می‌کنیم و دیگر به آن اضافه نمی‌کنیم.

3 $\xrightarrow{\text{مکمل 2}}$ 00000011 $\xrightarrow{not}$ 11111100
-3 $\xrightarrow{\text{مکمل 2}}$ 11111101

در صورت n بیتی بودن، بازه $2^{n-1} - 1$ تا $2^{n-1} - 1$ را می‌توانیم نشان دهیم. منفی صفر نداریم و $2^{n-1} - 1$ به اعداد نسبت به نمایش‌های قبلی اضافه شده است.

* بازه همون بازه است. عددا همون عددا! منتها پترن با 2^{n-1} جمع شده.

3 $\xrightarrow{\text{مکمل 2}}$ 10000011
افزونه بایس 1

* بازه همون بازه، عددا همون عددا! منتها پترن با $2^{n-1} - 1$ جمع شده. 111:

3 $\xrightarrow{\text{مکمل 2}}$ 10000010
افزونه بایس 2

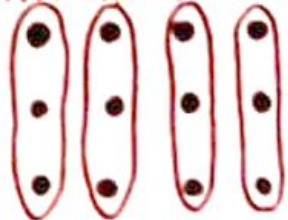
عدد (8 بیتی)	نمایش مکمل 2	نمایش مکمل 2 بایس 1	نمایش مکمل 2 بایس 2
+127	01111111	11111111	11111110
+126	01111110	11111110 $\rightarrow (+126 + 128)$	11111101
...	...	...	...
+2	00000010	10000010	10000001
+1	00000001	10000001	10000000
0	00000000	10000000	01111111
-1	11111111	01111111	01111110
-2	11111110	01111110 $\rightarrow (-2 + 128)$	01111101 $\rightarrow (-2 + 127)$
...	...	...	...
-127	10000001	00000001	00000000
-128	10000000	00000000 $\rightarrow (-128 + 128)$	11111111 $\rightarrow (-128 + 127)$

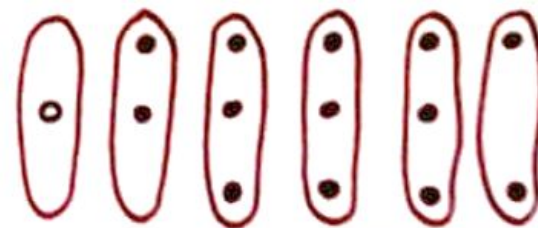
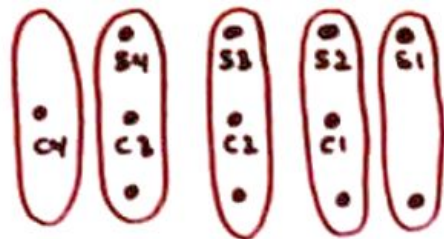

FA4 FA3 FA2 FA1

S4 S3 S2 S1

C4 C3 C2 C1

5 عدد 4 بیتی
n m

جمع دو عدد
6 بیتی

Ripple Adder

در هر بار یکی به تعداد
بیت ها مون اضافه می شه.
(از نظر انتق)

هر بار تعداد

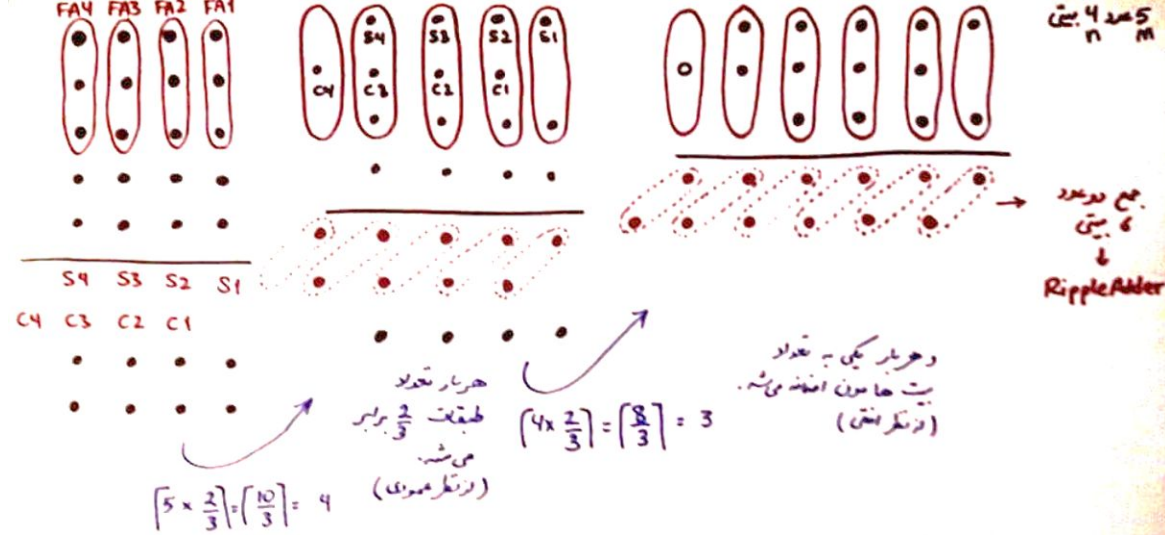
طبقات $\frac{2}{3}$ برابر
می شه.

(از نظر عمومی)

$$\left(4 \times \frac{2}{3}\right) = \left\lceil \frac{8}{3} \right\rceil = 3$$

$$\left\lceil 5 \times \frac{2}{3} \right\rceil = \left\lceil \frac{10}{3} \right\rceil = 4$$

$$\begin{aligned}
 \text{Delay} &= (\text{تعداد طبقه}) \times (\text{تاخیر FA}) + (\text{تاخیریک RA} - x \text{ بیت}) \\
 &= \left(\log_{\frac{3}{2}}^m \right) \times (2d) + \left[n + \log_{\frac{3}{2}}^m \right] \text{-bit Ripple Adder} \\
 \text{Cost} &= \left(\sum_{i=1}^{\log_{\frac{3}{2}}^m} (n + i - 1) \times \frac{m}{3} \times \left(\frac{2}{3} \right)^{i-1} \right) \text{FA} + \left(n + \log_{\frac{3}{2}}^m \right) \text{RA}
 \end{aligned}$$

تعداد FA ها

پرچم های ALU

Z (zero)

C (carry)

N (negative)

V یا O(overflow)

S یا N (sign)

P (parity)

A (Above)

<https://riptutorial.com/x86/example/6976/flags-register>

$$\text{borrow} = x' \cdot y$$

$$\text{sub} = x \oplus y$$

$$\text{borrow} = x' \cdot (y + B) + x \cdot y \cdot z$$

$$A - B = A + (B' + 1)$$

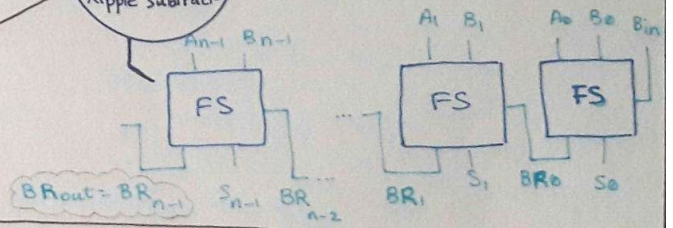
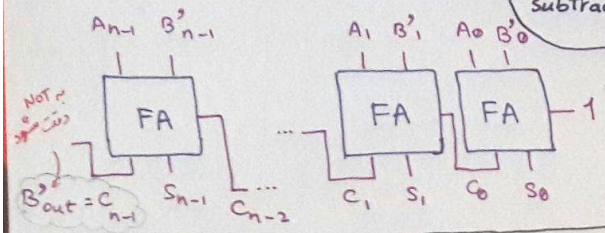
$$\begin{aligned} \text{subtract} &\leftarrow 2nd \\ \text{borrow} &\leftarrow (2n+1)d \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} (3n-2)d &\rightarrow \text{subtract} \\ 3nd &\rightarrow \text{borrow} \end{aligned}$$

مکمل گیر
Complement subtractor

تفریق کننده
ابتدای
Ripple subtractor

تفریق کننده ها
(بی علامت)

همه ی جمع کنده ها و تفریق کنده های اعداد بی علامت می تواند اعداد مکمل 2 را جمع بزند یا تفریق کند

تفاوت اینجاست.

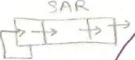
نیست

ایجاد رقم قرضی (زیرا نتیجه منفی است و تا به نمایش نبود بیت نقلی (در مدار مکمل گیر) $\equiv$ $C_{out} = 1$ $\equiv$ ای در رقم نقلی $\equiv$ جمع دو عدد بی علامت $\equiv$ تفریق دو عدد بی علامت

$$\begin{aligned} A + B' - 1 &\equiv \text{در صورت سرریز} \equiv \begin{aligned} &\text{جمع دو عدد مکمل 2} \quad \text{تفریق دو عدد مکمل 2} \\ &\equiv A'_{n-1} \cdot B'_{n-1} \cdot S_{n-1} + A_{n-1} \cdot B_{n-1} \cdot S'_{n-1} = 1 \\ &\equiv C_{n-1} \oplus C_{n-2} = 1 \end{aligned} \end{aligned}$$

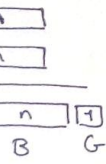

1: $Q \leftarrow 0$ $G \leftarrow 0$ $sc \leftarrow n$
 2: if $B_0 G == 10$ then goto 3
     else if $B_0 G == 01$ then goto 4
     else goto 5
 3: $E: Q \leftarrow Q + A' + 1$ then goto 5
 4: $E: Q \leftarrow Q + A$ then goto 5
 5: SAR $Q: B: G$
      $sc \leftarrow sc - 1$
 6: if $sc \neq 0$ goto 2
     else goto 7
 7: Product = $Q: B$
     finish

الگوریتم

ضرب کننده
بوش

ضرب کسره ها
(2 عدد بیت)

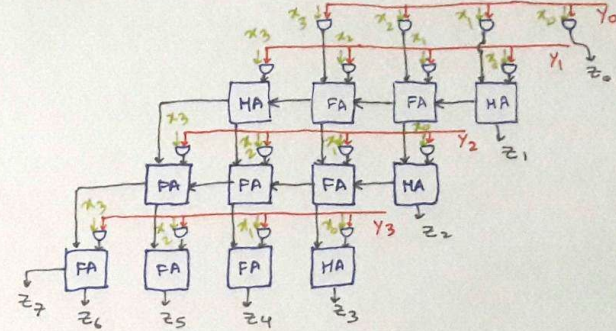
$x, y \begin{cases} 1d \\ 1g \end{cases}$

ضرب کسره
اعداد بی علامت
 $n=1$

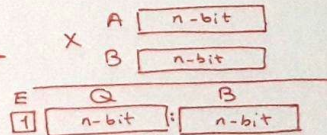
روش
جمع های
متوالی

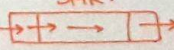
شیفت و جمع
Shift-add
multiplier

ضرب کسره
آرایه ای
Array multiplier

$$\begin{cases} \text{delay} = (5n-6) d \\ \text{Cost} = n^2 + (n-1)(5n-3) - 3 \\ = (6n^2 - 8n) g \end{cases}$$

1: $Q \leftarrow 0$, $sc \leftarrow n$
 2: if $B_0 == 1$ goto 3
     else goto 4
 3: $E: Q \leftarrow Q + A$
 4: SHR $E: Q: B$
      $sc \leftarrow sc - 1$
 5: if $sc \neq 0$ goto 2
     else goto 6
 6: Product = $Q: B$ finish

SHR:

نکات: نمایش بوش برای عدد دوم (B)
 * اگر قطاری از یک های پشت سرهم از مرتبه 2^k تا 2^m باشد، می توان این عدد را به صورت $+2^{k+1} - 2^m$ نوشت.
 $+14 = 00001110 = 2^4 - 2^1$
 $-31 = 11100001 = (0 - 2^5) + (2^1 - 2^0)$

1: $Q \leftarrow 0$, $R \leftarrow 0$
 2: if $B \neq 0$ then
      $Q: R \leftarrow Q: R + A$
      $B \leftarrow B - 1$
 else
     Product = $Q: R$
     finish

نکته
سورایت نداریم
در ضرب

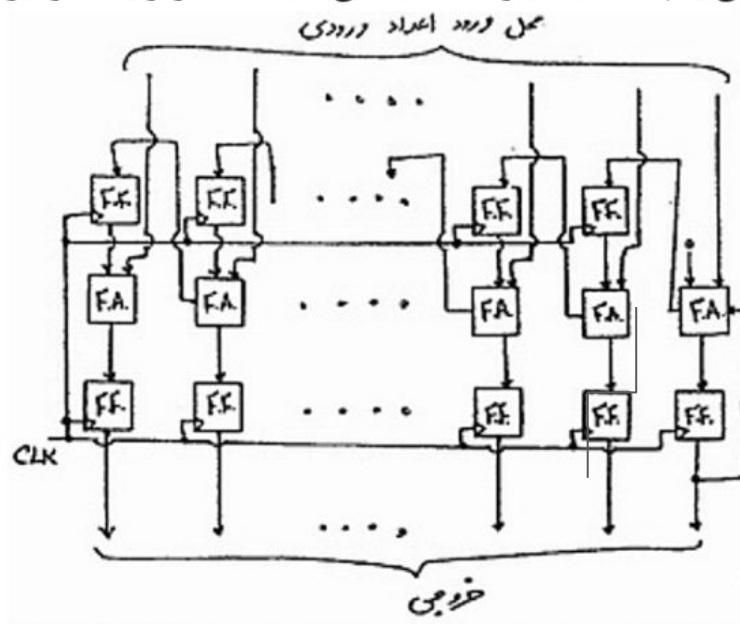
سوال‌های میانترم ترم قبل

سوال اول

مشابه سوال تمرین هفتم

سوال ۲ (جمع کننده)

از مدار زیر برای جمع m عدد n بیتی به روش Carry-Save-adder استفاده می شود. برای جمع f عدد ۱۶ بیتی به چند کلاک نیاز است؟ (تمامی FF ها مقدار اولیه صفر دارند) (۲ نمره)

$$n+f-1 = 16+f-1$$

If $f = 1$: answer = 16 clock

سوال دوم

سوال ۳ (ضرب کننده)

الف) عدد ددهی $-fg$ (منفی f دهگان و g یکان) را در نمایش مکمل دو A بیتی بیان کنید و آنرا A بنامید (۱ نمره).

ب) عدد ددهی $+de$ (مثبت d دهگان و e یکان) را در نمایش مکمل دو، A بیتی بیان کنید و آنرا B بنامید (۱ نمره).

ج) چنانچه ضرب دو عدد A (مضروب) در B (مضروب فیه) بدست آمده در مرحله قبل، مدنظر باشد، مطلوبست:

ج-۱) تعداد عملیات جمع هنگام ضرب شیفت و جمع (۱ نمره).

ج-۲) تعداد عملیات جمع و تفریق هنگام ضرب به روش بوث (۱ نمره).

سوال سوم

سوال ۴ (تقسیم کننده)

در خصوص تقسیم دو عدد اندازه علامت مقسوم و مقسوم علیه به ترتیب $S_A A$ و $S_B B$ که در آن A و B اندازه و ۸ بیتی هستند در خارج قسمت $S_Q Q$ و باقیمانده $S_R R$ که Q و R نیز اندازه دو عدد و ۸ بیتی هستند:

الف) الگوریتم تقسیم را بصورت دقیق ترسیم کنید (۴ نمره).

ب) برای دو عدد $fg -$ (منفی اف جی) و $de +$ (مثبت دی ای) الگوریتم را اجرا کنید و نتیجه را ذکر کنید (۲ نمره).

کوییز های ترم های قبل

سوال چهارم

سوال ۱) در نمایش بی علامت، همانطور که مستحضرید جمع کننده **Ripple Adder** به دلیل آنکه **Carry** عامل کندی در محاسبات است، روش های مختلفی برای حذف این عامل تاخیر همچون **Carry Look A-head** و نیز **Uniform Carry Select Adder** ارایه شد. با دقت به مراحل توجیهی و نیز طراحی هر یک از این جمع کننده ها به سوال زیر پاسخ دهید:

الف) در تفریق به روش **Ripple Subtractor** که از آبشاری کردن واحدهای **Full Subtractor** استفاده می شود، حرکت آبشاری رقم قرضی عامل کندی است. آیا می توان مشابه روش **Carry Look A-Head**، تفریق کننده **Borrow Look A-Head** ساخت؟ اگر بله، مراحل طراحی را برای اعداد ۸ بیتی توضیح دهید.

سوال چهارم

$$B_0 = X'_0 \cdot (y_0 + B_{in}) + X_0 \cdot y_0 \cdot B_{in}$$

$$= B_{in} \underbrace{(X_0 y_0 + X'_0)}_{G_0} + \underbrace{X'_0 y_0}_{P_0}$$

$$\Rightarrow P_i = X'_i \cdot y_i, \quad G_i = X_i y_i + X'_i$$

$$B_0 = X'_0 \cdot (y_0 + B_{in}) + X_0 \cdot y_0 \cdot B_{in} = B_{in} \overbrace{(X_0 y_0 + X'_0)}^{G_0} + \overbrace{X'_0 y_0}^{P_0}$$

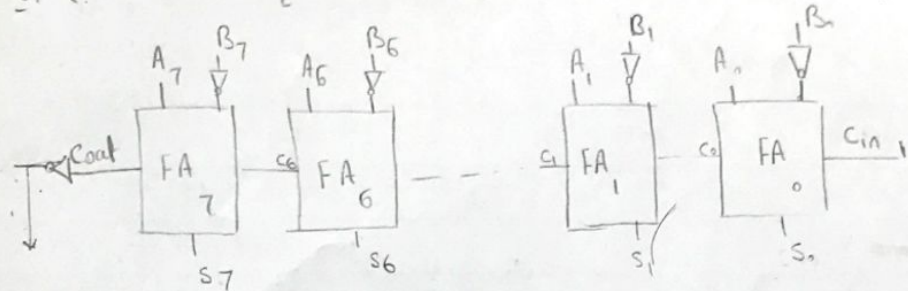
$$B_1 = X'_1 \cdot (y_1 + B_0) + X_1 y_1 B_0 = B_0 (X_1 y_1 + X'_1) + X'_1 y_1 = (B_{in} (X_0 y_0 + X'_0) + X'_0 y_0) (X_1 y_1 + X'_1) + X'_1 y_1$$

$$= B_{in} (X_0 y_0 + X'_0) ((X_1 y_1 + X'_1) + X'_1 y_1) + X'_0 y_0 ((X_1 y_1 + X'_1) + X'_1 y_1)$$

$$= B_{in} (G_0) ((G_1 + P_1) + P_0 (G_1 + P_1))$$

سوال چهارم

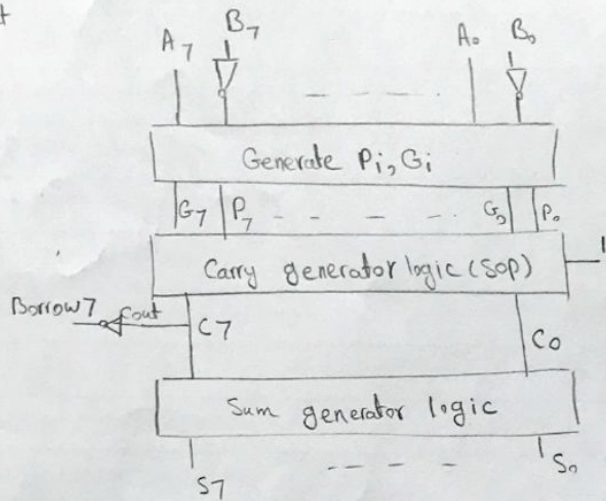
الف) طبقه ۱ همان طور که می دانیم در حالت کلی $A-B = A+B' + 1$ می باشد. ما می توانیم تقریباً این نوعی به جمع تبدیل کنیم و نتیجه را به دست آوریم

: Ripple Adder

Borrow out = $\overline{Cout}$

Borrow look ahead

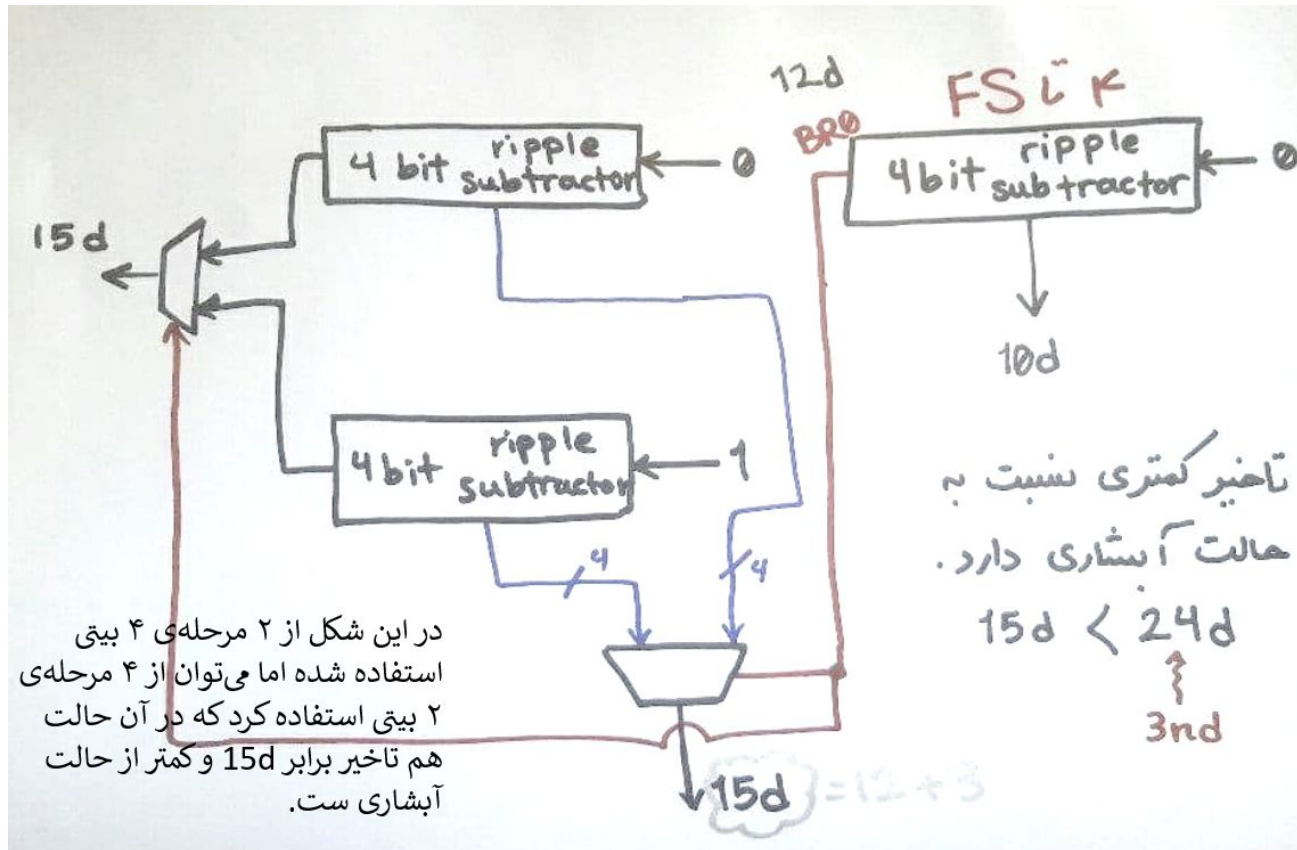
یا (۲)

سوال چهار و نیم

ب) در تفریق به روش **Ripple Subtractor** که از آبشاری کردن واحدهای **Full Subtractor** استفاده می‌شود، حرکت آبشاری رقم قرضی عامل کندی است. آیا می‌توان مشابه روش **Uniform Carry Select Adder**، تفریق کننده **Uniform Borrow Select Subtractor** ساخت؟ اگر بله، مراحل طراحی را برای اعداد ۸ بیتی توضیح دهید.

سوال چهار و نیم

سوالات کنکور

۷۳- حداقل شرط لازم و کافی برای تشخیص دو عدد بی علامت A و B به طوری که $A \geq B$ باشد، با استفاده از روش

$A + \bar{B} + 1$ کدام است؟

$Z = 1$ OR $S = 0$ (۱)

$Z = 1$ OR $C = 1$ (۲)

$S = 0$ (۳)

$C = 1$ (۴)

$$A \geq B \Rightarrow A - B \geq 0 \Rightarrow A + B' + 1 \geq 0$$

۷۲- برای جمع ترکیبی ۹ عدد دودویی n بیتی به روش carry-save ، حداقل تعداد جمع کننده carry-save کدام است؟

(۱) ۷ (۲) ۹ (۳) ۱۱ (۴) بستگی به n دارد.

$9=3,3,3$
 $2,2,2=3,3$
 $2,2=3,1$
 $2,1=3$
 2